

L I G J

Nr.8443, DATE 21.1.1999

PER VRESHTARINE, VEREN DHE PRODUKTET E TJERA QE RRJEDHIN NGA RRUSHI

Ne mbështetje te neneve 78 dhe 83 pika 1 te Kushtetutës, me propozimin e Këshillit te Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKES SE SHQIPERISE

V E N D O S I:

KREU I

QELLIMI DHE PERKUFIZIMET

QELIMI

NENI 1

Ky ligj ka për qëllim të përcaktojë dhe të vendosë rregullat baze për mbarështimin e vreshtarisë, për prodhimin e rrushit, të verërave dhe produkteve të tjera, që rrjedhin prej tij, në Republikën e Shqipërisë.

Kërkesave të këtij ligji u nënshtrohen të gjithë fermerët, subjektet fizike e juridike,

vendase dhe të huaja, që ushtrojnë veprimtaritë që përcaktohen në këtë ligj.

PERKUFIZIME

NENI 2

Në këtë ligj temat e përdorur kanë këtë kuptim:

1."Vreshtari" quhet shumëllojshmëria e formave të shtimit dhe të kultivimit të hardhisë.

a. "Vreshta" quhen sipërfaqet jo më të vogla se 250 m², të mbjella me hardhi, në distanca

të ndryshme, që kanë jo më pak se 50 për qind të numrit të bimëve që lejon skema e mbjelljes.

b. "Pjergulla" quhen hardhitë që mbështeten në drurë pyjore ose frutore të ndryshëm, në shtrate horizontale, të vetmuara ose në grup.

c. "Ereke" quhen hardhitë e mbajtura ne mbështetëse vertikale, ne forme gardhesh, te vetmuara ose ne grup.

2. "Rajonizim" quhen përcaktimi konkret i zonave klimatiko- tokësore, sipas përshtatshmërisë se çdo varieteti apo grup varietetesh te hardhisë, me synimin qe te

sigurohet maksimumi i prodhimit te rrushit me cilësinë e kërkuar.

3. "Mbjelljet e reja" janë mbjelljet e vreshtave, qe realizohen ne toka qe kane mbi shtate vjet pa bime hardhie.

4. "Rimbjellje" kuptohet mbjellja e realizuar ne te njëjtën ngastër, e cila ka qene e mbjelle edhe me pare me hardhi, gjithmonë pa kaluar shtate vjet nga shkujja e tyre.

5. "Rikonstrukcion" kuptohet tërësia e masave qe kane te bëjnë me ndryshimin dhe me përmirësimin e formës se mbajtjes e te mbështetjes se hardhisë dhe zëvendësimin e cungjeve apo bimëve joproductive ose te thara për shkaqe fizike ose biologjike.

6. "Kadastra e vreshtarisë dhe e verës" është regjistri me te dhënat qe shërbejnë për njohjen e sakte dhe ne çdo kohe te gjendjes se vreshtarisë dhe te kantineve te përpunimit te rrushit, me strukturën e tyre, me prodhimin sasior dhe cilësor te rrushit sipas destinacionit, me prodhimin e verës dhe te produkteve te tjera qe përftohen nga rrushi.

7. "Fidan i shartuar hardhie" quhet bima njëvjeçare e hardhisë, qe përdoret për mbjellje, e

përbëre nga dy komponentë: nënshartesa, e cila prodhon sistemin rrënjor, te qëndrueshëm ndaj filokserës dhe mbishartesa, qe jep prodhimin e rrushit nga varietete te ndryshme te hardhisë.

8. "Rrush" quhet fryti i hardhisë Vitis Vinifera L. Sipas destinacionit emërtohet rrush për vere, për konsum, rrush tryeze dhe rrush i thate (stafidhe).

9. "Musht" quhet lëngu i përftuar nga rrushi i freskët, nëpërmjet përpunimeve, ku nuk është shfaqur fermentimi.

10. "Lëng rrushi" quhet mushti natyror, i përftuar nga rrushi i shëndetshëm dhe i pastër, me/apo pa trajtime te mëtejshme, pa cipa e fara.

11. "Prevede" (pekmez) quhet produkti i përftuar nga përqendrimi i mushtove me ngrohje dhe

me karamelizimin e sheqernave.

12. "Karamel mushti" quhet produkti i përftuar nga përqendrimi i mushtove me ngrohje, deri ne ngjyrosjen ose djegien e sheqernave.

13. "Vere" quhet pija qe përftohet nga fermentimi alkoolik, i plote ose i pjesshëm, i rrushit te freskët ose i mushtit. Përmbajtja e alkoolit nuk duhet te jete me e ulet se nëntë për qind.

14. "Alkool natyror rrushi" quhet alkooli etilik, i përftuar nga distilimi ose rektifikimi i produkteve te fermentimit alkoolik te rrushit dhe qe plotëson kushtet e pastërtisë.

15. "Raki rrushi" quhet pija qe përftohet nga distilimi i rrushit te fermentuar, i verërave te shëndosha dhe te pastra ose i bërsive dhe i llumrave te verës qe ruajnë produktet dytësore te vete verës. Grada alkoolike e rakisë nuk duhet te jete me tepër se 70 për qind ne vëllim. Minimumi i gradës alkoolike përcaktohet me akte nënligjore.

16. "Bërsi" quhen mbeturinat e presimit te rrushit, te fermentuara ose jo.

17. "Llum" quhet bashkimi i lendeve organike dhe i kripërave qe precipitojnë, ne mënyrë

natyrore ne fundin e enëve te fermentimit te rrushit ose gjate ruajtjes se verës. Mund te jete llum i freskët ose i thate.

18. "Uthull rrushi" quhet lëngu i përftuar nga fermentimi acetik i verës natyrore ose te holluar nga fermentimi acetik i lëngjeve te verës, i lëngjeve te holluara te bërsisë, me një përmbajtje minimale 40 gram për litër acid acetik.

19. "Pije alkoolike", ne kuptimin e këtij ligji do te quhen produktet e përftuara nga rakia e rrushit ose alkoolet natyrore te rrushit, nga përzierjet e tyre, te cilat aromatizohen drejtpërdrejt ose ne çastin e distilimit te tyre, duke ulur gradën alkoolike, duke i vjetruar

ose jo, ku mund te shtohet musht ose karamel.

20. "Emërtim origjine" quhet zona e prodhimit dhe zona e vjetrimit, emërtimi gjeografik i

zonës, krahinës, vendit, qe përdoret për te përcaktuar një produkt qe rrjedh nga rrushi

dhe cilësi e karakteristika specifike, kryesisht ne saj te mjedisit natyror, përpunimit e vjetrimit.

21. "Rektifikim" quhet procesi i distilimit te produkteve te fermentuara te rrushit nëpërmjet

kolonave, te cilat realizojnë një produkt te pastërtisë se larte te alkoolit etilik, qe

plotëson kërkesat cilësore te industrisë ushqimore, te përcaktuara me aktet nënligjore.

22. "Produkte enologjike" quhen produktet kimike qe përdoren ne industrinë e verës për përmirësimin e prodhimeve te saj ne hallkat e ndryshme te proceseve teknologjike.

23. "Kodeksi ushqimor" është ligjshmëria qe përcakton normat e prodhimit dhe te tregtimit te produkteve ushqimore, për mbrojtjen e konsumatorit dhe sigurimin e një konkurrence te ndershme te tregut.

24. "Thyerje kimike" është dukuria e ndryshimit te kthjelltësisë si rrjedhoje e bashkëveprimit te përbërësve kimike qe ndodhen me teprice ne vere ose ne uthull.

25. "Nënprodukti i rrushit" është çdo produkt dytësor (bërsi, llumra etj.) qe përftohet gjate procesit te përpunimit te rrushit dhe qe mund te shndërrohet ne një produkt te ri me përpunim te mëtejshëm.

KREU II

PER VRESHTARINE

NENI 3

Strategjia e zhvillimit te vreshtarisë bazohet ne rajonizimin sipas zonave, te kryer

nga organe te autorizuara nga Ministria e Bujqësisë dhe Ushqimit dhe te miratuar nga Këshilli i Ministrave.

NENI 4

Lejohet te mbjelle dhe te kultivoje vreshta, pjergulla dhe ereke ne territorin e Republikës se Shqipërisë çdo fermer, person fizik ose juridik, vendas ose i huaj, qe vepron ne përputhje me kriteret e përcaktuara ne kete ligj.

NENI 5

1. Mbjelljet e reja dhe rimbjelljet ne vreshtari bëhen vetëm me fidanë te shartuara me mbishartesa hardhi te llojit Vitis Vinifera L. dhe me nënshartesa te qëndrueshme ndaj filokserës, nga hardhi te disa llojeve te gjinisë Vitis sp.

2. Lejohen mbjelljet me kalema, drejtpërdrejt ose te rrënjëzuar, te hardhisë Vitis Vinifera L.

vetëm ne tokat ranore ose gurishtore, pasi te jene përcaktuar si te tilla.

NENI 6

Për mbjelljet e reja, rimbjelljet, rikonstrukcionet dhe për klasifikimin e varieteteve me

te preferuara, Ministria e Bujqësisë dhe Ushqimit vendos rregulla ne përputhje me rajonizimin sipas zonave te vreshtarisë.

NENI 7

Ministria e Bujqësisë dhe Ushqimit, sipas rastit, me akte te posaçme, vendos norma e

kritere orientuese për strukturën varietore te prodhimit te fidanëve, copave dhe kalemave.

KREU III

PER VEREN DHE PRODUKTET E TJERA TE RRUSHIT

NENI 8

Ne përpunimin dhe ne vjetrimin e prodhimeve te përcaktuara ne nenin 2 te këtij ligji, lejohet përdorimi i produkteve ne përputhje me ligjin nr.7941, date 3.5.1995 "Për ushqimin" dhe te akteve nënligjore qe do te dalin ne baze dhe për zbatimin e këtij ligji.

NENI 9

Kërkesat teknologjike për vjeljen, transportimin dhe përpunimin e rrushit për vere

dhe produkte te tjera qe rrjedhin prej tij përcaktohen me akte nënligjore.

NENI 10

Vera qe prodhohet nga rrushi, qe nuk përmbush kriteret e nevojshme shëndetësore, do te quhet anormale. Përjashtohen rastet e proceseve biologjike qe prekin rrushin pa ulur cilësinë e verës dhe te mushtit.

NENI 11

Produktet enologjike, sipas përkufizimit ne nenin 2, duhet te kenë karakteristika qe përmbushin kriteret e pastërtisë, te cilat përcaktohen me vendim te Këshillit te Ministrave.

Për përdorimin e tyre merret autorizim nga Ministria e Bujqësisë dhe Ushqimit dhe

behet regjistrimi i tyre ne regjistrat përkatës.

NENI 12

Sipërmarrjet e përpunimit të verës, kantinat e vjetërimit, të trajtimit dhe aromatizimit, si dhe lokalet e tjera të përpunimit, të ruajtjes apo repartet e ambalazhimit të produkteve që i trajton ky ligj, duhet t'u përshtaten kritereve teknike dhe teknologjike që përcaktohen në rregulloren e Ministrisë së Bujqësisë dhe Ushqimit.

NENI 13

Do të quhen të papërshtatshme për konsum:

a. verërat e falsifikuara;

b. verërat që tejkalojnë kufijtë e kodeksit ushqimor shqiptar;

c. verërat që kanë ndonjërin nga mangësitë e mëposhtme:

1. aciditet fluror të shprehur në acid acetik, mbi një gram për litër, kur përmbajtja e alkoolit të jetë e barabartë ose më e ulët se 10 për qind. Për verërat me përmbajtje alkooli më të lartë, ky kufi i aciditetit do të ngrihet në 0.06 gram për litër për çdo gradë alkooli që tejkalon përmbajtjen e alkoolit prej 10 përqindësh në vëllim;

2. analizat kimike apo provat mikrobiologjike të cilave vërtetojnë sëmundje të verës apo prishje që nuk mund të ndreqen me praktikën e përpunimit;

3. janë me shumë të meta për nga ngjyra, era dhe shija e tyre;

4. janë prodhuar nga hibride, prodhues të drejtpërdrejtë dhe varietete rrushi të paautorizuar për vere dhe përzierjet e tyre me verëra me përbërje normale;

5. me përmbajtje alkooli etilik më të ulët se 9 për qind në vëllim;

ç. lëngjet që përfitohen nga pr esimi i llumrave ose nga superpresimi i bërsive, si dhe lëngjet që merren nga fermentimi i tyre dhe përzierjet e tyre me verëra me përbërje normale;

d. verërat e prodhuara nga fermentimi i bërsive me shtesë lëngu sheqeror dhe përzierjet e tyre;

dh. uthullat që kanë të metat e mëposhtme:

1. uthullat që janë të turbullta dhe me fundërrinë mjaft të dukshme;

2. uthullat me shumë të meta nga ngjyra, era dhe shija;

3. uthullat qe kane fermentim ose thyerje kimike qe nuk mund te ndreqen me praktikat e amortizuara ose qe përmbajnë krimbeza;

e. nënproduktet e rrushit, sipas përkufizimit ne nenin 2;

e. produktet e mbetura anormale, kur nuk mund te shndërrohen ne produkte normale te një klase tjetër.

NENI 14

Destinacioni i përdorimit te produkteve qe përfshihen ne nenin 13, përcaktohet me akte nënligjore nga Ministria e Bujqësisë dhe Ushqimit.

NENI 15

Ne sipërmarrjet qe prodhojnë produkte, sipas nenit 2 te këtij ligji, ndalohet depozitimi dhe ruajtja e çdo kimikati qe nuk lejohet sipas përcaktimeve te vendosura nga Këshilli i Ministrave.

NENI 16

Produktet enologjike lejohen te tregtohen pasi te jene etiketuar sipas kërkesave te kodeksit ushqimor.

NENI 17

Prodhimi, qarkullimi dhe tregtimi i alkooleve te rrushit është i lire, me përjashtim te kufizimeve te përcaktuara nga Këshilli i Ministrave.

NENI 18

Prodhimi, manipulimi, qarkullimi i klasave te veçanta te alkooleve te ndryshme nga

etiliket, si metiliket, izopropiliket dhe te tjerë te ngjashëm, do te rregullohen sipas përcaktimeve te vendosura nga Këshilli i Ministrave, ne mënyrë qe te mbetet i garantuar destinimi i tyre për përdorime industriale.

KREU IV

PER MBROJTJEN E CILESISE

NENI 19

Emërtimi i origjinës përcaktohet nga Ministria e Bujqësisë dhe Ushqimit ne përputhje me piken 20 te nenit 2 dhe me nenin 20 te këtij ligji.

NENI 20

Pranë Ministrisë së Bujqësisë dhe Ushqimit ngrihet Këshilli Rregullator i Emërtimit të Origjinës, i cili është organ këshillimor.

Detyrat dhe funksionet e tij përcaktohen me rregullore të Ministrisë së Bujqësisë dhe Ushqimit.

NENI 21

Këshilli Rregullator përbëhet nga kryetari, nga një nënkryetar dhe deri në pesë anëtarë që përfaqësojnë sektorin e vreshtarisë dhe deri në pesë anëtarë që përfaqësojnë sektorin e verës dhe të eksportit, të emëruar me urdhër të ministrit të Bujqësisë dhe Ushqimit.

NENI 22

Lejohet qarkullimi i verërave dhe i produkteve të tjera, të prodhuara nga rrushi, që trajtohen nga ky ligj, vetëm pasi të jenë deklaruar nga prodhuesit.

Dërguesit dhe pritësit e produkteve, të cilëve u referohet paragrafi i mësipërm, pajisen me regjistra, në përputhje me modelet që përcaktojnë aktet nënligjore.

Përfshihen nga detyrimet e mësipërme të këtij neni ata prodhues që përpunojnë vetëm prodhimin e vet për konsum familjar.

NENI 23

Etiketimi duhet të përmbajë të dhëna të plota edhe nëse produkti është i hapur (duke përfshirë datat e mbushjes, si dhe afatet e ruajtjes) dhe jo vetëm përqindjen e alkoolit dhe të aciditetit.

NENI 24

Mënyra e tregimit ambulant të prodhimeve të hapura dhe shpërndarja në vendbanime përcaktohet me udhëzim të Këshillit të Ministrave.

NENI 25

Etiketimi i produkteve të përcaktuara në nenin 2 të këtij ligji bëhet sipas kritereve të përcaktuara në rregulloren e Ministrisë së Bujqësisë dhe Ushqimit.

KREU V

KADASTRA E VRESHTAVE DHE E VERES

NENI 26

Ministria e Bujqësisë dhe Ushqimit organizon dhe mban kadastrën e vreshtarisë e të industrisë së verës për njohjen e gjendjes së vreshtave, të prodhimit të rrushit e të produkteve që rrjedhin prej tij.

NENI 27

Vreshtarët janë të detyruar të deklarojnë gjendjen e vreshtave dhe ndryshimet e karakterit fizik e agronomik të tyre brenda 6 muajve nga çasti që realizohet mbjellja ose ndryshimi, sipas mënyrës së përcaktuar me rregullore e akte të tjera nënligjore.

NENI 28

Për qëllime statistikore, brenda muajit nëntor të çdo viti, vreshtarët dhe prodhuesit e

fidanëve, të copave dhe kalemave janë të detyruar të paraqesin pranë organeve shtetërore

të bujqësisë dhe ushqimit në rreth, një informacion për të vjelat e realizuara, si dhe për prodhimin e fidanëve, të copave dhe kalemave, për sasinë dhe destinacionin e tyre.

Në zonat ku përfundon kadastrimi i vreshtarisë, këto informacione kërkohen duke iu referuar ngastrave e fermave, ku janë realizuar prodhimet.

NENI 29

Zotëruesit e fidanishteve të hardhisë janë të detyruar të deklarojnë për gjendjen dhe ndryshimet e karakterit fizik e agronomik që mund të ngjasin dhe të mbajnë librin e

fidanishtes, ku të regjistrohen prodhimi dhe shitja e fidanëve dhe ku të përfshihen të dhëna për strukturën e fidanishtes.

NENI 30

Çdo kantine apo sipërmarrje e përpunimit të rrushit, si dhe tregtarët e produkteve që përpunohen prej tyre, detyrohen të deklarojnë pranë organeve të Ministrisë së Bujqësisë dhe Ushqimit gjendje në dhe kapacitetin mbajtës e përpunues, si dhe produktet e realizuara nga përpunimi i rrushit për çdo sezon. Deklarata paraqitet në afatet dhe sipas formaliteteve që përcaktohen në aktet nënligjore.

NENI 31

Të dhënat që përmbahen në informacionet dhe deklaratat që përmenden në nenet e këtij kreu mund të publikohen nga organet që i marrin vetëm në formë numerike, pa asnjë referim të karakterit individual.

KREU VI

KUNDERVAJTJET ADMINISTRATIVE

NENI 32

Sipas këtij ligji përbejnë kundërvajtje administrative shkeljet e dispozitave të parashikuara për:

1. mbjelljet e reja dhe rimbjelljet, në kundërshtim me nenet 5 dhe 6;
2. moszbatimin e rregullave për prodhimin e fidanëve, të copave dhe kalemave, në kundërshtim me nenin 7;
3. mosdeklarimin e gjendjes dhe mosparaqitjen e të dhënave, në kundërshtim me nenet 26, 27 dhe 28;
4. mosdeklarimin e produkteve që rrjedhin nga përpunimi i rrushit, në kundërshtim me nenin 30;
5. produktet që rrjedhin nga përpunimi i rrushit, të cilat tejkalojnë kufijtë e kodeksit ushqimor shqiptar, sipas nenit 13 pika b;
6. mosrespektimin e kërkesave të emërimit të origjinës së verës, sipas nenit 19;
7. mosrespektimin e kërkesave të ambalazhimit, marketimit dhe reklamës së produkteve që rrjedhin nga përpunimi i rrushit, sipas neneve 2 dhe 25.

NDESHKIMET

NENI 33

Për kundërvajtjet administrative, të parashikuara në nenin 32 të këtij ligji, nga

organet e kontrollit jepen këto ndëshkime:

- a. Për shkeljet e parashikuara në pikën 1, masa e gjobës është 50 - 100 mijë leke për ha vresht.
- b. Për shkeljet e parashikuara në pikën 2, masa e gjobës është 200 - 300 mijë leke për ha fidanishte.
- c. Për shkeljet e parashikuara në pikën 3, masa e gjobës është 300 - 500 mijë leke për ha vresht.
- ç. Për shkeljet e parashikuara në pikën 4, masa e gjobës është 10 deri 20 mijë leke për ton.

d. Për shkeljet e parashikuara ne piken 5, masa e gjobës është deri ne 500 mije leke. Sipas rastit malli bllokohet dhe asgjësohet.

dh. Për shkeljet e parashikuara ne piken 6, masa e gjobës është deri 500 mije leke. Sipas rastit malli bllokohet deri ne plotësimin e kërkesave te shprehura ne kete ligj.

e. Për shkeljet e parashikuara ne piken 7, masa e gjobës është deri 200 mije leke. Sipas rastit malli bllokohet deri ne plotësimin e kërkesave te shprehura ne kete ligj.

NENI 34

1. Organet qe kane te drejte te vendosin masa administrative janë:

a. Inspektori shtetëror i ushqimit dhe inspektori sanitar shtetëror për shkeljet e dispozitave qe parashikohen ne nenet 13, 19 dhe 25.

b. Inspektorati shtetëror i farërave dhe fidanëve për shkeljet

e dispozitave qe parashikohen ne nenin 7.

c. Drejtoria e Bujqësisë dhe Ushqimit ne rreth për shkeljet e dispozitave qe parashikohen ne nenet 5, 6, 27, 28, 29 dhe 30.

2. Niveli hierarkik i se drejtës për vendosjen e masave te gjobës përcaktohet me rregullore.

3. Kundër vendimit te dënimit te dhënë nga inspektori behet ankese me shkrim brenda 5

ditëve nga dita e shpalljes ose e njoftimit te drejtuesit te organit te kontrollit ne rreth ose te drejtorit te organit te kontrollit ne ministrinë përkatëse.

4. Procedurat e ankimit dhe te ekzekutimit te masës administrative bëhen ne përputhje me ligjin nr.7697, date 7.4.1993 "Për kundërvajtjet administrative".

KREU VII

DISPOZITA TE FUNDIT

NENI 35

Ngarkohet Këshilli i Ministrave te nxjerre aktet përkatëse ne baze dhe për zbatimin e këtij ligji.

NENI 36

Ky ligj hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.2302, datë 1.2.1999 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,

Rexhep Meidani